

**WARSZAWA WIDZIANA
OKIEM CANALETTA**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Warszawa widziana okiem Canaletta

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasy I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele

Uczeń:

- charakteryzuje twórczość Canaletta;
- określa miejsca w obrazach malarza;
- opisuje mecenat artystyczny;
- wyjaśnia termin veduta.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- dyskusja;
- praca w grupach;
- praca z materiałem ilustracyjnym;
- analiza.

Środki dydaktyczne:

- obrazy Canaletta;
- słownik terminów plastycznych;
- komputer;
- rzutnik/tablica interaktywna.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Nauczyciel prezentuje kilka obrazów Canaletta i pyta uczniów, czy rozpoznają miasto oraz prosi o wyrażenie opinii na temat wierności widoku. Pyta również o wskazanie typu dzieł przedstawiających widok miejski.

Część właściwa:

1. Nauczyciel wyjaśnia, na czym polega technika *camera obscura*, wyświetla przyrząd. Tłumaczy, w jaki sposób artyści posługują się nim w celu dokładnego odzwierciedlenia pejzażu.
2. Dzieli uczniów na cztery grupy, które wyszukują informacji o biografii malarza i mecenacie artystycznym Stanisława Augusta Poniatowskiego. Liderzy grup porównują wyniki i ustalają, które informacje zaprezentują jako zapisy do zeszytów. Nauczyciel przydziela obrazy do analizy i interpretacji – każda grupa otrzymuje jedno dzieło: „Widok Warszawy od strony Pragi”, „Widok Warszawy z tarasu Zamku Królewskiego”, „Krakowskie Przedmieście w stronę Kolumny Zygmunta”, „Ulica Miodowa”. Uczniowie

wyszukują w internecie informacji o obrazach, korzystają z albumów znajdujących się w pracowni lekcyjnej i dodają własne spostrzeżenia na temat analizy formalnej. Prezentują materiał.

3. Nauczyciel prosi, aby uczniowie wyszukali w słownikach pojęcie sztafaż i wskazali jego funkcję w omawianych dziełach.

Część podsumowująca:

Uczniowie dzielą się wrażeniami na temat wierności widoków z autentycznymi miejscami Warszawy, przypominają poznane pojęcia i ich funkcję w dziełach.

Zadanie domowe (dla chętnych uczniów):

Wykonaj fotografię przestrzeni architektonicznej, nadając jej charakteru weduty.

Komentarz metodyczny

Lekcja została oparta o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, do korzystania z zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W lekcji zaplanowano twórcze zadanie domowe – wykonanie fotografii nawiązującej do treści z lekcji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą budzeniu pozytywnych emocji i zdobywaniu doświadczeń; dostosować materiały, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. interaktywny plan Warszawy z miejscami uwiecznionymi na obrazach Canaletta. Podczas lekcji kształcone są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (twórczość Canaletta), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (dyskusja, praca w grupach); w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się); umiejętności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (analiza formalna obrazu).